

meg is történhetik az a nem szokatlan dolog, hogy hangulata utóbb az ellenkező végtelbe csap át és tavaszt köszöntő himnuszának lelkifeszültsége diákos léhasággá oldódik, nem szabad az olvasót ilyen saltomortaléokra kényseríteni és egyetlen rövid leírás keretén belül a lírai, a köznapi és a népies próza között hintázni. (Köszöntöm azt, aki jön.) Még akkor sem, ha az írásnak «Kitépett naplójegyzet» alcímet ad. Átdolgozással nagyon szép lett volna ez: megkapó részletei vannak.

Kár, hogy az író nem válogatta meg jobban a kötetbe fölvetett írásokat. Aktuális jellegű, múltó értékű, bár ötletesen frott újságcikkek, akármilyen kedvesen hatnak a maguk idején, nem mindig olvadnak bele szerencsésen egy kötetbe, amelyből az író egyéniségének egységesen kellene kidimorodnia. Legáltalább is át kellene rostálni, össze kellene hangolni, hogy az ilyen szavak, mint «fess», «frizéroz», kimaradjanak belőlük. Még az is elkerülhető volna, hogy az olvasó kétségtelenül felismerhető remniscenciákat fedezzen fel. S ha már az ember szereti Rostand-t, ne beszéljen cyranói *tégláról*, hanem maradjon meg a cyranói fáhasábnál.

Hogy ennyire számbavesszük a fogyatkozásokat, az azért van, mert a könyvet nem lehet egy-két szóval «elintézni». Tichy Kálmán tud írni. Prózája dallamos, sok helyen költői szárnyalású. Dúskál a szavakban, játszik velük, csillogtatja őket. Szókinése oly bőséges, hogy ugyanazt a gondolatot többszörösen variálja, fokozza, anélkül, hogy a divatos szóújítás, vagy erőszakolt kapcsolat segítségére szorulna.

Allegorikus és symbolikus meséi szépek, bár néhol nehezen érthetők. Szymbolismusa néha miszticizmussá homályosul, másutt túlonúl zsúfolja a képeket. Így a Különös Országban a bolygó hollandi szerepeltetése az ismeretlen hajós gyanánt teljesen fölösleges és zavaróan hat.

A kedélyes, derűs tréfában otthonos (A zivatargyáros, Egyszavú Egon, Mihályrendet csinál), íróniája könnyed, de ahol cinikus, ott bántó. (Látogatás.) Legőszintébb és legmeggyőzőbb akkor, ha a meleg érzés hangján beszél. Az emberszeretet szava könyvében uralkodó hang és a természet szépségeit minden változatban rajongva ünnepli. Mind a négy évszakban egyformán tud gyönyörködni, finom megfigyelései vannak és ha akar, szép, egységes hangu-

latot tud adni. Az «Ősz, Sajóvölgy, Alkonyat» olyan, mint egy borongós őszi tájkép, figurális elemekkel. Egészen szép.

Utóljára hagytam verseit, mert azok a legszebbek. Mély érzés hevít a verselésre, pazar szókinése a lüktető sorokban szinte túlrad, erőteljes, anélkül, hogy erőltetett volna. És itt a legégyénibb. A prózában is gyakori alliterációi és gondolatrítmusa verseiben még jobban érvényesül. *R. Kozma Ilona.*

Gyorskocsin Erdélyben. (Kutatások, rajzok, emlékezősek. Irta: Siklóssy László. Egykori illusztrációkkal és Haranghy Jenő rajzaival. Pásztortűzkönyvtár. 10. sz. Cluj-Kolozsvár, 1927, 140 l. Minerva-kiadás. Bp., a Studium-könyvesbolt bizománya.)

Az újabkori magyar műgyűjtés lelkes megszervezője s a művelődéstörténeti kuriózumok buzgó kutatója, Siklóssy László ismét jó nyalábra való érdekességgel kedveskedik a tárgyköre iránt fogékony olvasónak. Könyve címlapján csak «gyorskocsin» való utazást ígér ugyan és így is kezdődik a multba való kirándulás, de alighogy megismerkedünk a százévelőtti alkalmatossággal s alig kísértük el Vahot Imrét Kolozsvárra, a szerző átültet bennünket időgépére és szeszélyes ötletességgel mutatja be a letűnt századok különlegeségeit.

Utunk előbb a középkori Bécsbe vezet, ahol egy erdélyi származású ötvösművészcsalád sorsával ismerkedünk meg, majd egykorú adatok alapján XVI. századi «eleink»-ről megtudjuk, hogy legdivatosabb ajándéktárgyaik a nemesfémből készült poharak és gyűrűk voltak. Azután Oláh Miklós «istoriás»-kárpitjai (gobelinjei) elé kalauzol a szerző, meg a rejtelmes «unikornis» titkaiba és a «krinolin» történetébe avat be. Közben a régmúlt idők bűvészeiről, Boscoról, «táncos pőspökeink»-ről, az exlibrisekről és még sok más érdekes személyről s tárgyról tudunk meg jellemző apróságokat Siklóssy kellemes előadásában.

A csinos kiállítású kötet hatását fokozzák a stilszerű fejlécek és a régi képek nyomán készült ízléses fénynyomatok. A tizenhét fejezetre oszló, kedves könyv megérdemelte volna, hogy tartalomjegyzéket is mellékeljenek hozzá.

V. M.

Bartalis János írása. A világháború elején egyik fővárosi folyóiratban ta-